

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-2011/22-E

Název	Střední škola technická a dopravní Gustava Habrmana Česká Třebová
Sídlo	Habrmanova 1540, 560 02 Česká Třebová
E-mail	vda@vda.cz
IČO	49 314 866
Identifikátor	600 013 162
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Jan Kovář
Zřizovatel	Pardubický kraj
Místo inspekční činnosti	Habrmanova 1540, Česká Třebová Skalka 1692, Česká Třebová
Inspekční činnost na místě	5., 6., 9. a 10. 1. 2023

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Předmětem inspekční činnosti vykonávané podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, bylo zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání a školských služeb včetně hodnocení naplňování školních vzdělávacích programů.

Charakteristika

Střední škola technická a dopravní Gustava Habrmana Česká Třebová (dále „škola“) vykonává činnost střední školy, domova mládeže a školní jídelny. Ve střední škole je vzdělávání realizováno v denní formě ve čtyřletých oborech vzdělání ukončovaných maturitní zkouškou (*26-41-M/01 Elektrotechnika, 37-41-M/01 Provoz a ekonomika dopravy, 18-20-M/01 Informační technologie, 33-44-L/01 Operátor dřevařské a nábytkářské výroby a 26-41-L/01 Mechanik elektrotechnik*) a ve tříletých oborech vzdělání ukončovaných závěrečnou zkouškou (*33-56-H/01 Truhlář, 23-51-H/01 Strojní mechanik a 26-51-H/01 Elektrikář*). Vzdělávání žáků probíhá ve dvou školních areálech, obory vzdělání kategorie M na adrese Habrmanova 1540 v České Třebové a obory vzdělání kategorie L a H na adrese Skalka 1692 v České Třebové. Ve školním roce 2022/2023 bylo vzděláváno celkem 761 žáků, z tohoto počtu 559 ve čtyřletých maturitních oborech vzdělání a 202 v tříletých oborech vzdělání.

Škola ke dni inspekční činnosti evidovala 59 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Žákům ze vzdálenějších míst bydlíště škola zajistuje ubytování v domově mládeže, který se nachází ve školním areálu na adrese Skalka 1692. V tomto areálu je zajistěno i školní stravování. K termínu inspekce bylo v domově mládeže ubytováno v sedmi výchovných skupinách celkem 180 žáků.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitel školy se ve svém prvním funkčním období od roku 2017 projevil jako manažer schopný řídit školu jako celek včetně účelného nastavení kontrolních a hodnoticích mechanismů. Koncepcí rozvoje školy formuloval pro potřeby konkurenčního řízení v době svého zvolení do funkce, aktuálně připravoval její podobu pro další období. Vyhodnocování naplnění koncepčních cílů prováděl spíše průběžně např. prostřednictvím každoroční výroční zprávy o činnosti školy. Jejím přínosem bylo nejen zpracování formou SWOT analýzy, ale rovněž splnění většiny stanovených cílů vyplývajících ze slabých stránek nebo hrozeb. Prioritou i pro budoucí období zůstává otevřená komunikace školy s účastníky vzdělávání na všech úrovních. Cílem je také posun v oblasti pedagogické podpory učitelů nebo prohlubování jejich sounáležitosti se školou v obou areálech. Vizí školy je zaměřit se na oblast vzdělávání žáků v kybernetické bezpečnosti. Veřejné prezentování koncepčních záměrů školy podpoří širší diskuzi o jejím dalším směřování.

Řídící procesy ve škole jsou dobře nastaveny, společně s ředitelem se na nich podílí několik jmenovaných zástupců a dalších pedagogů, jejichž činnosti a zodpovědnost jsou jasně určené. Nastavená organizace přispívá k účelnosti a smysluplnosti pedagogického vedení školy i přijímání vhodných opatření. Činnosti školy jsou plánované ve spolupráci s pedagogickou radou i jednotlivými předmětovými komisemi, vzájemná komunikace je pravidelná, v případě potřeby i operativní. Svoje názory na režim a provoz školy mohou přednест i zástupci samosprávného orgánu žáků nebo spolek zákonných zástupců. Pro posílení komunikace a vzájemné předávání informací má škola zajistěné také vhodné nástroje pro online setkávání.

Vedení školy se věnuje také hospitační činnosti v teoretické i praktické výuce. Ze záznamů byla zřejmá doporučení učitelům. Zatím není systémově nastaveno ověřování účinnosti těchto doporučení na zlepšování průběhu výuky. Doporučením je motivování učitelů k vzájemným hospitacím (prozatím neprobíhají) nebo hospitace na smluvních pracovištích.

Pozitivním zjištěním je sebevzdělávání členů vedení školy v manažerských i pedagogických dovednostech.

Prostorové, materiální i finanční podmínky umožňují realizaci vzdělávání podle školních vzdělávacích programů. Prostředí společných prostor obou školních areálů je upravené, materiálně technické podmínky jsou dobré a průběžně se dále zkvalitňují. Jejich stav je projevem dobrého a účelného řízení školy, která pro výuku disponuje vybavenými vlastními pracovišti, účelně však také využívá pracoviště v reálném prostředí u smluvních partnerů. Od poslední inspekce byly např. rekonstruovány odborné učebny ve škole nebo prostory domova mládeže. Dotace od zřizovatele byly využity např. také na pořízení mobilních digitálních technologií pro znevýhodněné žáky, významná je pro rozvoj školy také doplňková činnost nebo sponzorské finanční dary. Personální podmínky školy jsou stabilní a účelně podporují vzdělávání žáků, začínající učitelé i učitelé dokončující získání odborného pedagogického vzdělání jsou cíleně podporováni vedením školy. Další vzdělávání pedagogických pracovníků je plánováno spíše neformálně, zejména podle zájmu učitelů a podle nabídky a dostupnosti, příležitostí je plánovat ho podle opatření přijímaných např. na základě hospitační činnosti a kontrolních zjištění.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Sledované hodiny teoretické výuky měly ve většině případů klidnou pracovní atmosféru. V jejich úvodu učitelé často dokázali přiměřeným způsobem žáky motivovat k učení, opakování z minulých hodin bylo vhodně využito pro upevnění jejich znalostí a k navázání na nové učivo. Většina učitelů však zaměňovala téma hodiny za pedagogický cíl výuky. V několika případech bylo zaznamenáno účelné vyhodnocení dílčích cílů v průběhu výuky vzhledem k učebnímu pokroku žáků. Stále přetrvával výrazný podíl frontální výuky s dominantní rolí učitele, od minulé inspekce však byly častěji zaznamenány alespoň v některých případech snahy jednotlivých učitelů o zařazování kooperativních aktivit. Samostatnou práci učitelé využívali zejména při ověřování znalostí žáků a jejich hodnocení, stále v malé míře ji využívali při procesu osvojování vědomostí a dovedností žáků v průběhu výuky. Její častější zařazování by ještě více podpořilo vhodnou individuální pomoc žákům s různou úrovní učebních schopností. Didaktickou techniku učitelé využívali často zejména k prezentování učiva, posílení názornosti výuky jinými formami (fotografie, výuková videa, elektronické učebnice) bylo zaznamenáno jako přínosné např. při výuce odborné angličtiny. Při komunikaci přetrvávala spíše snaha o řízený rozhovor se žáky, jen ojediněle zařazovali učitelé diskuzi s následným vyjádřením postoje žáků k tématu. V úrovni účelnosti metod práce v hodinách byly zaznamenány velké rozdíly u jednotlivých učitelů, od pasivního přijímání hotových poznatků žáky až po vhodnou aktivizaci pomocí didaktické techniky nebo řízené diskuse se zpětnou vazbou. Dalšímu posunu v této oblasti by pomohly např. vzájemné hospitace mezi učiteli, které podpoří jejich vlastní inspiraci. Podpora žáků se speciálními vzdělávacími potřebami byla ve výuce zajišťována zejména poskytováním delšího času na úkoly při ověřování znalostí. Ve výuce cizího jazyka bylo zaznamenáno vhodné zohlednění potřeb žáka začínajícího s vyučovaným jazykem. Přinosem byla nejen činnost dvou asistentek pedagoga, ale také realizace výuky ve třídě se sníženým počtem žáků zohledňující doporučení školského poradenského zařízení. Naopak vůbec nebyla využívána diferenciaci výuky v případě rozdílných potřeb žáků včetně nadaných. Prvky účelného sebehodnocení žáků byly zaznamenány spíše ojediněle při výuce teoretických odborných předmětů. Příležitostí k rozvoji je zaměření vyučovacích hodin k aktivní prací se zdroji informací pomáhající rozvoji kritického myšlení žáků. Téměř vždy chyběly závěry hodin věnované zpětné vazbě od žáků. Výuka probíhala bez obsahových nedostatků. Učitelé měli

zájem o vzdělávání žáků, výuku vedli ve vzájemných mezipředmětových souvislostech a propojovali ji zpravidla účelně se zkušenostmi žáků z praktického vyučování.

Pozitivním zjištěním ve výuce cizích jazyků bylo převládající užití vyučovaného jazyka. Komunikativní aktivity byly částečně omezovány upřednostňováním samostatné práce před párovou spoluprací žáků, jen občas byly využity krátké vzájemné rozhovory. Žáci měli méně zařízené kooperační metody práce, které jsou u cizích jazyků potřebné pro získání potřebných kompetencí. Efektivně byla zařazena poslechová cvičení a následná práce s informacemi získanými v poslechu. Přinosem je v některých oborech vzdělání výuka odborné angličtiny podporující získání a rozširování praktické slovní zásoby.

Praktické vyučování (odborný výcvík, učební praxe) bylo dobře organizačně zajištěno. Bylo vedeno smysluplně vzhledem k pedagogickým cílům ve sledovaných hodinách. Vhodné byly instruktážní ukázky jednotlivých úkonů, aktivní individuální přístup učitelů k žákům, motivace k dodržování technologických postupů, k samostatnosti a k pečlivosti. Učitelé sledovali a hodnotili výkon a kvalitu práce. V průběhu sledované výuky bylo zaznamenáno efektivní využívání času a aktivní přístup žáků k plnění zadaných úkolů. Úkoly byly jasně vymezené, žáci v případě potřeby spolupracovali a od učitelů průběžně získávali zpětné informace o kvalitě své práce. Výuka byla vedena bez odborných nedostatků. Bylo dbáno na upevňování zásad bezpečné práce a ochrany zdraví. V průběhu praktického vyučování byla mezi účastníky vzdělávání zřejmá příjemná tvůrčí pracovní atmosféra. Praktické vyučování bylo prováděno s potřebným vybavením nejen na cvičných, ale také na produktivních činnostech pod vedením učitelů nebo instruktorů (pověřený zaměstnařec smluvního partnera). Systém spolupráce školy se smluvními partnery při zabezpečování praktického vyučování je nastavený a funkční. Žáci při praktickém vyučování na pracovišti u smluvního partnera získávají potřebné kompetence, a to s přidanou hodnotou vzdělávání v reálném prostředí. Výrazně si tak rozvíjejí i kompetence sociální (např. k práci v týmu, zodpovědnosti za svěřený úkol, upevňování pracovních návyků) a komunikativní. Vytvářejí si tak reálnou představu o fungování odborné firmy a možnostech svého dalšího uplatnění. Při vzdělávání na těchto pracovištích prokazovali úspěšné osvojení některých potřebných kompetencí, aktivní přístup k plnění zadaných úkolů a zdvořilé vystupování v jednání se zaměstnanci smluvního partnera.

Činnost domova mládeže je organizována napříč výchovnými skupinami a je různorodá. Pro ubytované je vytvářeno pozitivní přátelské klima nahrazující rodinné prostředí, zajištěna je podpora k učení, k efektivnímu využívání volného času a podpora zdravého životního stylu s širokou nabídkou pohybových aktivit i dalších činností. Ubytovaní žáci využívají hernu, posilovnu, tělocvičnu i venkovní sportoviště. Vychovatelé aktivně spolupracují s učiteli i asistentkou pedagoga, zajímají se o problémy ubytovaných žáků a řeší je.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Průběžné výsledky vzdělávání žáků vychází z klasifikace získávané při ověřování vědomostí a znalostí žáků a probíhá obvykle vlastními evaluačními nástroji. Pravidelná pololetní a ročníková klasifikace žáků se promítá do jejich celkového hodnocení. Ve školním roce 2021/2022 významná většina žáků prospěla, spíše jednotlivci s prospěli s vyznamenáním, několik desítek žáků napříč jednotlivými ročníky a obory vzdělání neprospěli. Od minulé inspekce přetrvává nejhorší pololetní nebo ročníkové hodnocení žáků v matematice, naopak jen ojediněle žáci v uvedeném období neprospěli z českého jazyka. Škola výsledky svých žáků sleduje a vyhodnocuje a zpravidla přijímá účinná opatření, příkladem je navýšení počtu hodin českého jazyka a literatury ve druhém a třetím ročníku

některých oborů vzdělání. Celková úspěšnost žáků byla srovnatelná ve všeobecně vzdělávacích a teoretických odborných předmětech. Pozitivní tendence měla nižší míra absencí žáků ve výuce, která neměla znaky výraznějšího záškoláctví, neomluvené hodiny měli zpravidla jednotlivci. Dobrý vliv na výsledky vzdělávání má také spíše malá fluktuace žáků mezi obory neboojedinělá ukončování vzdělávání žáků před ukončením posledního ročníku studia. Příležitostí je sledování a vyhodnocování úspěšnosti absolventů školy na pracovním trhu nebo v dalším vzdělávání. Úspěšnost žáků u maturitních nebo závěrečných zkoušek je dobrá, celkově se míra neúspěšných žáků pohybuje podle dat zveřejňovaných ve výroční zprávě o činnosti školy okolo 10 %. Hrubá neúspěšnost byla ve školním roce 2021/2022 u žáků oborů vzdělání s výucním listem velmi nízká (2,6 %), v případě žáků oborů vzdělání s maturitní zkouškou se její míra výrazně lišila podle jednotlivých oborů vzdělání.

Primární prevence a výchovné poradenství jsou zajišťovány dvěma výchovnými poradkyněmi a metodičkou prevence. Ve školním poradenském pracovišti je velmi platným členem i školní psycholog. Ve školním roce 2022/2023 probíhala výuka v jedné se tříd se sníženým počtem žáků podle doporučení školského poradenského zařízení. Pracovníci školního poradenského pracoviště se pravidelně scházejí a řeší případné problémy a potřeby žáků. Výuku žáků se speciálními vzdělávacími potřebami podporuje činnost asistentek pedagoga. Žáci využít konzultaci přímo s vyučujícími, škola rovněž zajišťuje pro žáky ohrožené školní neúspěšností doučování. Žáci ohrožení neúspěchem jsou sledováni pracovníky školního poradenského pracoviště, kteří spolupracují na řešení problému s vyučujícími, třídními učiteli, žáky i zákonými zástupci. Problémy kázeňského charakteru školní poradenské pracoviště řeší minimálně, stejně tak neomluvené hodiny. Škola zadává žákům dotazníky spokojenosti v prvním a posledním ročníku, aby mohla monitorovat vývoj jejich postojů a vyhodnocovat je s ohledem na další směrování školy. Pokud je třeba, ve třídách s problémy v kolektivu probíhá sociometrické šetření. Metodička prevence upravuje plán prevence a opatření a zajišťuje přednášky a další akce podle plánu aktivit. Adaptační kurzy, lyžařské kurzy a sportovní kurzy pomáhají s budováním vztahů v třídních kolektivech. Příležitostí k rozvoji je podpořit učitele při práci s rozdílnými schopnostmi a potřebami žáků hospitacemi výchovné poradkyně s následným poskytnutím metodického doporučení.

Škola se věnuje vlastní propagaci prostřednictvím účasti v mnoha tematicky zaměřených projektech, vědomostních i sportovních soutěžích. Pořádá dny otevřených dveří, organizuje motivačně prezentační akci *Technohrátky*, aktivně spolupracuje se základními školami apod. Je držitelem akreditace v rámci *Erasmus+*. Výjezdové akce žáků a učitelů do zahraničí umožňují žákům i učitelům získat zkušenosti v daném oboru v zahraniční škole nebo u zahraničního zaměstnavatele. Účinná propagace školy a její vzdělávací nabídky v posledních letech pomohla výrazně navýšit počet zájemců o přijetí ke vzdělávání. Výrazných úspěchů škola dosáhla také v krajských i celorepublikových kolejích různých soutěží a zapojila se rovněž do mezinárodních vzdělávacích projektů (*JA Studentská Firma*, *Social Innovation Relay*, soutěž kybernetické bezpečnosti a další). Škola realizuje vzdělávání v Železniční akademii, díky kterému mohou zájemci získat odborné osvědčení nebo licence (od školního roku 2021/2022 např. pro pozici strojvedoucího). Široká je také nabídka zájmových aktivit pro smysluplné naplnění volného času žáků.

Škola je aktivní v odborné činnosti a spolupracuje s mnoha partnery v oblastech vycházejících ze zaměření jednotlivých vzdělávacích oborů. Cíleně udržuje a rozvíjí sociální partnerství s mnoha organizacemi (např. Univerzita Pardubice, Hospodářská komora České republiky, Sdružení železničních nákladních dopravců, Svaz dopravy apod.), což vede ke zvyšování kvality poskytovaného vzdělávání a motivaci studentů k aktivnímu zájmu

o obor. V roce 2021 získala škola ocenění *Škola doporučená zaměstnavateli Pardubického kraje* a v roce 2022 prestižní ocenění *TES AWARD 2022*, udělované školám, které aktivně podporují podnikatelské vzdělávání žáků. V rámci projektu podpory polytechnického vzdělávání účelně rozvíjí spolupráci s dalšími školami, kterou posilují např. realizace zajímavých kroužků nebo tematicky zaměřených projektových dnů. Spolupráci místních základních a středních škol podporuje rovněž společná aktivita školy v projektu zaměřeném na podporu rozvoje motorických a praktických dovedností žáků. Přínosem je pro školu vzájemná spolupráce s organizacemi žáků (školní parlament) i zákonných zástupců (klub přátel školy).

Závěry

Vývoj školy

- Od minulé inspekce došlo ke změně na pozici ředitele školy,
- výrazně se navýšil počet žáků školy i žáků ubytovaných v domově mládeže,
- byla úspěšně dokončena rekonstrukce sportovní haly v areálu školy na adresě Skalka 1692,
- byla ukončena činnost vyšší odborné školy a v návaznosti na to má škola od 1. 9. 2021 nový název reflekující tuto změnu.

Silné stránky

- Smysluplná koncepce rozvoje podporující rostoucí zájem žáků o vzdělávání ve škole,
- velmi dobré materiálně technické podmínky školy pro vzdělávání žáků,
- zajištění praktického vyučování v reálném prostředí u smluvních partnerů podporující rozvoj technických dovedností žáků a dalších kompetencí,
- zapojení školy do účelné spolupráce se všemi účastníky vzdělávání včetně zapojení do vlastních i sdílených projektů podporujících vzdělávání a prezentaci školy.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Převažující výrazné rozdíly v účelném využívání aktivizačních metod práce mezi učiteli teoretické výuky,
- chybějící diferenciace náročnosti úloh při výuce všeobecně vzdělávacích i teoretických odborných předmětů pro žáky s různými vzdělávacími potřebami,
- často chybějící podpora kritického myšlení žáků, práce se zdroji informací a poskytování zpětné vazby žákům v závěrech hodin teoretické výuky.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Nastavit systém vzájemných hospitací učitelů podporující vzájemnou pedagogickou inspiraci,
- plánovat další vzdělávání pedagogických pracovníků v návaznosti na zjištění získaná při hospitační činnosti,
- vést učitele zejména teoretické výuky k stanovení pedagogických cílů vyučovacích hodin, které jim umožní získat účelnou zpětnou vazbu o vhodnosti forem a metod práce,

- zvýšit v teoretické výuce využívání vhodných technik pro rozvoj kritického myšlení žáků a práci s dalšími zdroji informací,
- zaměřit se na podporu učitelům ve využívání diferencovaných úloh podporujících žáky s různými vzdělávacími potřebami,
- využívat závěry hodin k účelném sebehodnocení nebo vzájemnému hodnocení žáků k vlastnímu učebnímu pokroku,
- zaměřit se systémově na přetrávající horší výsledky vzdělávání žáků v matematice a podpořit je ve volbě matematiky jako maturitního předmětu,
- sledovat úspěšnost absolventů školy při dalším vzdělávání.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 30 dnů přjmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejně lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírájí

1. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení ze dne 2. 1. 2023
2. Školní vzdělávací programy jednotlivých oborů vzdělání pro školní rok 2022/2023
3. Školní vzdělávací program domova mládeže pro školní rok 2022/2023
4. Školní řád střední školy platný od 1. 9. 2021
5. Vnitřní řád domova mládeže platný od 1. 9. 2022
6. Koncepce rozvoje školy (dokument bez bližšího určení)
7. Školní matrika pro školní rok 2022/2023 (výběr z dokumentace)
8. Rozvrhy hodin tříd a učitelů ve střední škole pro školní rok 2022/2023
9. Třídní knihy střední školy pro školní rok 2022/2023
10. Elektronická deníky učiva v odborném výcviku ve školním roce 2022/2023 (výběr)
11. Plány a plnění tematických celků a témat osnov odborného výcviku ve školním roce 2022/2023 (výběr)
12. Smlouva se smluvním pracovištěm žáka platná ve školním roce 2022/2023 (vzorek)
13. Evidence odborného výcviku na smluvním pracovišti ve školním roce 2022/2023 (vzorek)
14. Výroční zpráva o činnosti školy - školní rok 2021/2022
15. Minimální preventivní program pro školní rok 2022/2023
16. Záznamy pedagogické rady pro školní roky 2021/2022 a 2022/2023
17. Doklady k personálním podmínkám školy (aktuální stav, výběr)
18. Záznamy z hospitační činnosti školy (výběr)

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Martin Valášek, školní inspektor,
vedoucí inspekčního týmu

Ing. Jan Černý, školní inspektor

Mgr. Petra Holánková, školní inspektorka

Bc. Daniela Růžová, kontrolní pracovnice

Mgr. Hana Řebíčková, školní inspektorka

Ing. Josef Charamza, odborník na dřevozpracující obory